

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Sándor-utca SIMON-ház Kuna József ut
kereskedésével szemben.

HIRDETMÉNYEK,

előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szerkesztéséről és a
minden kiegészítéséről intézkedések.

Hírmentetlen levelek csak ismert kszektől
fogadtnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVÜ PÁRT KÖZLÖNYE

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben hához hordva vagy vidéki
postán küldve

Egész évre	10 frt — kr.
Félévre	5 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Egy hóra	1 frt — kr.

Hirdetési díj:

Ot-hasábospetitor egyszeri beígatásáért 5kr.
Belyogdíj minden hirdetésért külön 30 kr.
Nyilvált 4 hasábos petitorért 20 kr.

Hirdetést vagy reklamot magában foglalt
ajdonság sora 50 krajczár.

XVI. évfolyam 1889.

Debreczen. Szombat Augusztus 24

166. szám.

Szállj el innen felhő,
Szállj most más vidékre,
Az én sohajtásom
Hadd menjen az égbe,
Ott is egyenest a
Jó Isten elébe!

Istenem, teremtem,
Népek édes atya:
Sohajom, ugy-e hogy
Eged befogadja?
S végtelen kegyelmed
Nyomba kihallgatja?

Majd ezen az estén,
— Tán ugy éjféltájba, —
Messze, messze innen,
Túrín városába,
Imádkozik hozzád,
Valaki magába! . . .

Én Istenem, álld meg
Az imádkozását,
Hallgassd ki, a szíve
Minden óhajtását,
Vedd számba, vedd számba,
A könyje hullását!

S ird be imádságát,
Ird abba a könyvbe,
Mit a te jó kedved
Fénye tündököl be!
Hogy szegény öregnek,
Óromébe hulljon,
Már egyszer a könyje!!

Szabolcska Mihály.

A pánszlávizmus diadala.

Oroszországban a pánszlávizmus diadalt üli. III. Sándor cár, a kitől már trónralépte alkalmával nyíltan beszélték, hogy apjától egészen elütő politikai ösvényeken fog haladni és a mesterségesen nagyra nevelt pánszláv eszméknek előharcosa leendő, nem csalta meg azok várakozását, akik ilyesmit reméltek tőle. Évről-évre jobban bizonyult be, hogy III. Sándor cárral új mederbe jutott az orosz politika és nem a szentpétervári, hanem a moszkvai eszmék abban az irányadók.

Szentpétervár és Moszkva közt nagy a különbség politikai úgy mint egyéb tekintetben. Szentpétervár közeledik Európához, Moszkva ahol csak lehet eltávolzik tőle. Az első helyen a családi, a második a nemzeti tradíció az irányadó. Azon orosz fejedelmek, akik Szentpétervárott szerettek lakni, többnyire Németországból nősültek és Berlinben kerestek törekvéseiknek támaszt; ellenben a Moszkva iránt etöszereettel viselő orosz uralkodók gyűlölték Németországot és nem akartak tudni Berlinről.

III. Sándor a moszkvai eszmék embere. Nem szereti Európát, ellenszenvvel van eltelve Németország iránt és legkedvesebb emberei azok, akik Oroszország világra szóló misszióját hirdetik pánszláv színezéssel. Neje dán hercegnő és ő sem barátja Németországnak: már pedig tudvalevő dolog, hogy III. Sándor sokat ad neje véleményére és rokon- vagy ellenszenvére.

Olyan feltűnő módon dédelgeti az egyetlen, hamisítatlanul oroszbarát montenegrói fejedelmi házat, hogy már ebből is lehetne lelkületének és gondolkodásának irányára következtetni. A rangbeli távolság az óriási orosz birodalom czárja és az alig néhány évtized előtt fejedelemséggé előléptetett Montenegró uralko-

dója közt olyan nagy, hogy csak egy minden czeremonián magát tultevő természet, milyen III. Sándoré, hidalhathatta át. Áthidalta pedig azért, hogy kimutassa, mennyire semmibe veszi az egész Európa itéletét.

Ez az egyik jelenség, de van még több is. Vilmos német császár, alig hogy trónra lépett, azonnal meglátogatta az oroszok czárját. Sándor pedig mind a mai napig nem viszonzta látogatását. Többször volt szó a czár berlini látogatásáról, de mindig merültek föl „elhárlhatlan akadályok.“ S ha utóvégre mégis megis megteszi majd az utat Moszkvából Berlinbe, nem a szíve sugallata készíti arra, hanem a nemzetközi udvariasság parancsa, melynek még ő is kénytelen engedelmessé válni. S ha megteszi ezt az utat, először is Kopenhágában áll meg Németország iránti jóindulata.

Minden jel arra mutat, hogy III. Sándor uralkodása alatt a pánszlávizmus áramlata az irányadó Oroszországban. S ha Oroszország háborúba keveredik Németországgal és Ausztria-Magyarországgal, ez lesz az a háború, melyet a pánszlávizmus olyan rég óhajt és sürget: a legféltelenebb szlávizmus harca Európa ellen.

Nincs okunk e harcztól megijedni, mert erősek vagyunk önmagunkban és szövetségünkben. De jó lesz résen lenni mindazon jelenségekkel szemben, melyek Oroszországban évről-évre fokozódó erővel és hatálylally föllépnek.

Tisza Kálmán miniszterelnököt tegnap ő felsége a király Bécsben kihallgatáson fogadta. — A miniszterelnök Bécsből tegnap délután Ostendébe utazott.

Külföld.

Vilmos német császár és felesége Strazburgban van. A császári látogatás fontosságát, az anektált tartományok érzelmeinek Németország felé hajlítására, a német lapok különbség nélkül kiemelik. A berlini lapok strazburgi jelentései konstatálják a fényes és szívélyes fogadtatást, a melyben a császári pár ott részesült. Ebben annak jelét látják, hogy a Németország és a birodalomhoz való csatlakozás iránti rokonszenv Elzászban növekvőben van.

Délszláv birodalom. A zárai Katolika Dalmeija azt írja, hogy a dalmát tartománygyűlés többsége legközelebb egy nyilatkozatot fog közzé tenni Horvátország, Dalmácia és Bosznia egyesítése érdekében.

Lefegyverzési kongresszus. Párisi diplomáciai körökben hírek keringenek, hogy Bismarck a legutóbb Angliával történt megállapodások s a berlini császártalálkozás megállapodásai szerint, lefegyverzési kongresszus egybehívását fogja indítványozni vagy indítványoztatni. E kongresszust Bécsbe terveznek. A terv megvalósítása attól függ, hogy Franciaország és Oroszország micsoda magatartást foglalnak el majd vele szemben — Bécsi távirat a büröknök szánt maszagnak deklarálja a párisi hírt.

A czár utazásáról most ismét határozottabb hírek olvashatók. A czár ma Péterhofból utra kel hogy meglátogassa apását, a dán királyt. Kopenhágából szeptember 16-án Potsdamba utazik és ott négy napig marad. Aztán visszatér Kopenhágába, de a trónörökös nagyherceg ott marad, mert jelen lesz a német hadgyakorlatokon.

A debreczeni színház.

A f évi május 23-diki városi közgyűlés egyhangulag hozott határozattal 3000 frt kamatnélküli kölcsönt szavazott meg a városi színház igazgatójának, hogy kitűnően szervezett társulatát előlegadással képes legyen együtt tartani.

E határozat nemcsak a Valentin Lajos személye iránti bizalom kifejezése volt, hanem méltánylása az ő fáradságtalan buzgalmán-

aldozatkészségének, a színház vezetése körül szerzett érdemeinek, valamint elismerése annak a súlyos, nyomasztó helyzetnek, melylyel a magasabbigényeknek megfelelni akaró és tudó szinigazgató a mai viszonyok között küzdeni kénytelen. A közgyűlés e 3 ezer frtos kölcsön megszavazásával azt is elismerte, — hogy a szinigazgató és társulata existenciájához a törvényhatóság támogatása egyáltalában nem nélkülözhető. Ez az igazság a máj. 23-iki közgyűlésen több bizottsági tag által hangoztatott és kellően meg is okoltatott.

De ugyanekkor az is kifejezést nyert, hogy az ilyen kölcsönök az igazgatóknak csak pillanatnyi zavarában nyújtanak kisegítést; állandó, biztos, igazán reális támogatást nem képeznek. — Mert a kölcsön törlesztése a szerződés tartamáig mindennap teherként nehezedik az igazgatóra s első helyen szerepel az amugy is tetemes napi kiadások rovatában.

A közgyűlés a kölcsön megadásánál nagyobb hajlandóságot is mutatott az eddigi alig számbavehető szolgálmányokon kívül, — bizonyos összegű, évi subventiót szavazni meg a szinigazgatóknak. Erre azonban ezáltal nem volt jogosult a közgyűlés. De azon felszólalások, melyeket gr. Dégenfeld József, Simonffy Imre, Csanak József, Kovács Sándor, Komlósy Arthur, Márk Endre, K. Tóth Kálmán és dr. Kocsár Gábor urak tettek, mintegy az összes pártok, a törvényhatóság képviselői egyetemének közös kívánságát tolmácsolva, utasításnak tekinthető arra nézve, hogy a subventió az 1890. évi költségvetésbe fölvessék.

A jövő évi költségvetési javaslat összeállítására most van folyamatban. Tehát most van ideje, hogy azok a tényezők, a melyek e javaslat készítésére hivatnak: a főszámvéveség, a gazdasági, jog- és pénzügyi bizottság és a tanács, figyelembe vegyék a május 23-diki gyűlésen nyilvánult közohajtást, a költségvetési javaslat keretébe a Debreczen város méltóságához, a színház, mint nélkülözhetetlen kulturális és magasabb nemű szórakoztató intézmény szükségleteihez, valamint a városi házi pénztára által elviselehető lehető legmagasabb összegű állandó, évi segélyt illesszenek be.

Azzal, a mit idáig adtunk segélyként a magán vállalkozó szinigazgatóknak, nincs mit dicsekednünk. — A kedvezményeket a város nem hogy kiszélesítette volna, de sőt minden szerződésükénél összességben szorította s az igazgatókra újabb meg újabb megterheléseket rakott.

Ez időszerint a debreczeni szinigazgató a várostól csak abban az előnyben részesül, hogy ingyen kapja a színházat, a mi másutt is, minden valamire való városban, Debreczennél kisebbekben is, ugy van; ezen kívül kap 30 öl tüzfát, a mi 300 frtnak se felel meg, de nem is elég egyetlenegy téli szezonnak sem.

El-vett ellenben a város az igazgatótól egy olyan páholyt, melyet ezelőtt 400 frtrét béreltek ki és elvonta tőle a színházi festő díját.

Kiadásait azzal is segítettek emelni, hogy a színházi tüzoltók fizetése egyrészenek elvállalására kötelezték, aapi bevételeit engedik az által is csökkeni, hogy a különben tisztességesen, talán érdemén fe ül is díjazott színház felügyelő egy 300 frtos páholyt, s különböző címek alatt szereplő rendőrtisztviselők, tüzoltó és orvosok, még ezek családtagjai is annyi első rangú ülőhelyet foglalnak le maguknak, hogy csupán e réven majdnem 50 frt bevételtől esik el esténként az igazgató.

Holott a debreczeni színház rendesárak és telt ház mellett nem hozhat be esténként átlag többet 300 frtnál.

Az idén új rendszerű suffita világítást is rendeztet be a város, a mi nagyon dicsőretre méltó áldozatkészség magában véve, s igen hasznos intézkedés szép, drága színházunk tüzbiztonságára nézve; hanem arra is jól beválik, hogy a színház gázfogyasztását s ezzel együtt az igazgató kiadásait szaporítsa. Mivelhogy a szinigazgató nálunk a világítást nem ingyen, még csak nem is kedvezményesen áron kapja.

A városi hatóság szűkmarkúsága, az indokolatlan számos megtróvidítések, a különböző dologi megterhelések kivül a szinigazgató helyzetét sokkal súlyosabbá teszik a színház és közönség részéről egyaránt támasztott tulesigazgató igények, melyek oyan

kiadásokkal járnak, hogy a közönség részéről nyert támogatás azokkal egyáltalában nincsen megfellelő arányban.

Az örületes verseny a vidéken is annyira fölverte az elsőrangú színészek és színésznők, de különösen az énekes primadonnák gage-ját, hogy ez ma 100—200% -tel magasabb, mint volt, hogy egy helyi példával éljünk, az intendatura idejében, a mikor Blaháné 150 frt havi gage mellett énekelgetett, mint elsőrangú színésznő a debreczeni szinpadon.

Ma egy felkapott primadonna 5—600 frton alul, szóba sem áll a direktorral a szerződésükötésnél. Pedig nem mondhatják, hogy jobbak azoknál, a kik ezelőtt 15—20 évvel féltényi meg harmadrésnyi díjért ragyogtatták tehetségüket.

A közönség izlése ma inkább az operette felé hajlik, a mi pedig jóval drágább a drámánál. De még a dráma is többe kerül most, mint ezelőtt, s ezt a műagat az igazgatóknak, hogy társulata művészi színvonalát csorba nélkül fentarthassa, ép ugy művelnie kell, még ha folyton üres ház előtt tátong is a derék drámai színészek előtt.

Daczára a személyi kiadások óriási emelkedésének, a szerzői díjak, a felszerelések költségeiről nem is szólva, a helyárok a régi maradtak, sőt azt mondhatjuk, hogy a Krecsányi által meghonosított s most már alig mellözhető kedvezményes jegyek folytán 30—40% -tel alacsonyabbak, a nélkül, hogy a színház látogatás extensíve emelkedett volna.

Ily körülmények között nem csoda, ha a szinigazgatók — ép ugy, mint országszerte, mert hiszen országsszerte hasonló viszonyok uralkodnak — vagy megbuktak, vagy legjobb esetben érzékeny vesztéssel idejében elmenekültek a biztos bukás elől.

A városnak volt alkalma próbálni, hogy mily sok áldozatba kerül a színház vezetése s hogy egy ilyen vállalkozás mennyire risikórá megy. Pedig abban az időben olcsóbbak voltak a színészek, nem ismerték a kedvezményes árakat s gyakrabban vonzottak szufolt házat, még olyan rémdrámák is, minő Ubrik Borbála, melyet az intendatura hozott színre huszonegyszer egymásután és volt egy ma is sokak által irigyelt nyári állomás: Nagyvárad. Nehány év alatt mégis közel 40,000 frt deficit maradt a nemes város nyakában, a melynek utolsó részlete 1887-ik évben lett kifizetve.

A város föl is hagyott a színház házi kezelésével és rábízta azt magán vállalkozóra. Azóta nálunk (igaz, másutt is, a hol a vállalkozói rendszer divik) minden évben válságos helyzetbe jut a színészet s zátönyra jutott hajóját vagy a vállalkozó fölcserélése vagy egy városi kölcsön mentette meg az elcsúszástól.

Jövőre is alaposan feltűjük szintársulatunkat a válságtól; az aggodalomra még több okunk van, mint bármikor. Valentin legjobb erővel bővülő társulatot szervezett az idei virágvasárnapról fogva, mely páratlan a vidéken, — s még a kolozsvári államilag subventionált szintársulattal is bátran kiállja az összehasonlítást. Csak a működő személyzet havi gage-ja meghaladja a 6 ezer frtot. Hol van még az új darabok beszerzése és előállítás költsége, a világítás, a direktornak — nem a fardozás jutalma, hanem a mindennapi megélhetésre szükséges kiadás. — Ezen kívül legelső sorban nyomja vállait a városi kölcsön törlesztésének kötelezettsége, melyet legbiztosabb bevételből: a bérletpénzekből kell teljesítenie, s ott van még a nyári vándorlásokból eredő tetemes deficit.

Bármennyire bizzunk is a debreczeni közönség ősmert szinpartolásában, allg hisszük, hogy a közönség támogatása elegendő lenne biztosítani egy 100 tagu szintársulat existenciáját.

Ily körülmények között mulhatatlanul szükségesnek tartjuk, hogy a városi hatóság pozitív segélyt nyújtson szinigazgatóknak s lehetőleg megkönnyítse ennek a debreczeni színház magas színvonalon tartására irányuló küzdelmes törekvést.

A hatóságok gyámolítása mindenütt rendszeressé kezd válni. Tudunk akárhány várost, mely kevesebb anyagi erőből is nagyobb mértékben segíti a szinigazgatót. — Kassa, Szabadka, Szeged, sőt Sopron is tul tesz e tekintetben Debreczenen.

Temesvár pedig példányképül tündököl. Ott 4 hónapi szezonra ingyen színházat, fűtéshez elegendő fát, lakást is ráadásul 7230 frt. subventiót parázspénzben kap az igazgató.

Pedig ott egy telt ház, 16 örökös páholy le-
vonása után is, rendes árak mellett 500 frtot
jövédelmé.

A kolozsvári nemzeti színház a város
1000 frtos segélye mellett 20000 frt állami
subventióban részesül; még is állandó a vál-
ság ott is; mert a közönség pártfogásából
származott jövedelem ott sem fedezi a túl
magas kiadásokat s a kolozsvári sajtó nem
csak a Nagyváradal való káros összekötés
megszüntetését sürgeti, hanem kívánja a sub-
ventió méltányos gyarapítását is.

Igy beszélnek másutt. Hasonló nyomasztó
viszonyok és féltelmes aggályok hatása alatt
szólalunk fel mi is. A kalmas órában tesszük
meg a figyelemztetést, ne hogy később azzal
térjenek ki a közvélemény kívánsága, a szük-
ség és méltányosság követelése elől az intéző
körök, hogy most már késő a subventiót a
kötségvetés keretébe befoglalni.

Egy olyan szintársulat együtt tartása,
megélhetése várja a városi hatóság anyagi
támogatását, melyre büszkeséggel tekinthetünk,
melytől olyan művelteket várhatunk, mi-
lyenekben rég nem részesültünk s egy olyan
sziniszagot kéri a subventiót, a ki hivatása
teljes tudatában működik, kinek nem csak
ambíciója, de akarata és hivatottsága is van
a színészeti-k Debreczenben leendő állandó-
sításához s a ki mint eddig, ugy jövőben is
megfog felelni a hozakötött bizalomnak csak
meg ne feledkezzenek önök, mélyen tisztelt
uraim a subventióról.

Egy színügy barát.

Örömmel adunk helyet a fenti közle-
ménynek, melyben városunk egyik legbuzgóbb
színházbarátja a közvélemény évek óta sür-
getett kívánságát tolmácsolja. — Ha e mag-
vas cikkeket nem kapjuk, — magunk irunk ha-
sonló tárgyú és irányzatú figyelemztetést, mely
akkor sem felesleges, ha Valentinnek ide vo-
natkozó kérvénye fekszik is a városi tanács
előtt, a mint hogy csakugyan van beadva sub-
ventió iránti kérvény.

A színügy-barát jól ismeri a helyzetet,
— fel is tárta leplezetlenül. — Hanem — en-
gedelmével — kiegészíti a helyzet árnyé-
kolását néhány tollvonással, melyek az igaz-
gátóra nehezedő terhek súlyos voltát még
élnkebben emelik ki.

A város, hogy a maccenáskodás nimbu-
sával teszelegjen, azt mondja a direktornak:
átengedem használatra a ruha-diszlet- és
könyvtáramat — ingyen. — Dehogyan ingyen!
— Ösmerjük azokat a régi, kopott diszleteket.
(Az idén végre alapos restaurálá- alá k-rül-
tek) Hanem a ruhatár minden este 2 frtjába
kerül az igazgatónak. Az elnyűtt, tépelt ru-
hák, kostumok, ezek a valóságos rongyok
fotóztatása, összea-gatása esténként 2 frtba,
vagyis egy 7 hónapos szezonon át 400 frtjába
kerül az igazgatónak.

A város két színházi szabót is fizet.
Ebből a pénzből minden két évben egészen
új ruhatárt lehetne beszerezni. Az sem ese-
kéltség, a mibe a szigorú tűzbiztonsági sza-
bályzat életbeléptetése óta a minden foyosón,
minden lejártnál, minden kulissza mögött
elhelyezett gyertyavilágítás kerül: az igaz-
gató terhe ez is s évente 300 frt áru milly
gyertya ég el.

Az meg a legújabb teher, hogy az igaz-
gató saját diszletei számára, mert a színház-
nál nincs hely, kénytelen volt távol a szin-
háztól raktárt bérelni. Ez a körülmény csak-
nem minden nap fuvarost igényel. S ez a
legújabb teher = 250 frt

Hogy az igazgató minél kevesebb bevé-
telhez jusson, arról azzal is gondoskodik a
hatóság, hogy nem engedélyezi a vásár- és
ünneppnap délutáni előadásokat. — Váradon,
Kolozsvárott, Aradon, Szegeden, Temesvárott
ezeket nem kifogásolják.

Most még a jobb jövő reményességét
tápláljuk. Ugy érezzük, hogy közeleg az idő,
melyben a panaszoló igazgatót többé nem-
csak vigasztalással nyugtatjuk meg, a mint
eddig tettük: „Októberben: majd vége lesz
a diszretnek. Karácsony körül: most a diszre-
torok és István, János napok szezonja van.
Január-februárban: most a farsang vonza el
a publikumot. Tavaszkor: már nagy a hőség.
Hanem ne busuljon, direktor ur, jövőre jobban
megy.“

Mikor a 3000 frtos kölesönt a belügy-
miniszter jóváhagyta, ezt azzal a nagyjelen-
tőségű megjegyzéssel tette, hogy a színház-
zának a városok általi subventionálását min-
denkor örömmel hagyja jóvá.

Vajha fontolóra venné ezeket a szava-
kat Debreczen sz. kir. város törvényhatósági
bizottságának valamennyi tagja! (Szerk.)

Napi hírek.

Kossuth Lajos ünnep.

Aug. 25-dikét nemzeti ünneppé avatta a
magyar nép hálás kegyelele. Az idén inkább
mint valaha. Kossuth Lajos hontalanságának
40 ik évfordulóján valami csodálatos hatalom
vett erőt a sziveken. A hazafiságnak millió
meg millió szívből: mind megannyi oltáron
tisztá lángja gyulad, az engesztelés és hála
áldozatnak szent tűze. Az ég áldozatok illata
mind arra száll, hol a nap lenyugszik, szép
Olaszország örökzöld földé felé, bájos Turinó
városának.

Milliók ajakáról kél buzgó imádság Is-

ten áldó kegyelmét esdve le az aggastyán
galambosz fejére, ki Magyarországot, mintegy
Józsud. bevezette az újjászületés ígért föl-
dére, ki a demokrácia a jog- és szabadság
hérosi küzdelmét megdicsőítette, kit geniali-
tásának, szívének és jellemének nagysága egy
sorba emelt azokkal, a kiket a büszke XIX.
század legnagyobb szereplő alakjai közé so-
roz a világtörténelem.

Kossuth Lajos mindnyájunké. Hisz az
általa vezérelt korszakalkotó nemzedék nagy
alkotásait, magasatos vívmányait is valameny-
nyien örököltük, azok jótéteménye valameny-
nyíönkre, kik e hazában élünk, rang-, nyelv-,
vallás- és pártkülönbség nélkül, kiadad.

Örvendetes jelenég, kétszeresen örven-
detes és biztató, ebben a sivar, özö és anyagi
érdekektől uralt korban, hogy az idealismu-
stól sem idegenkednek a kedélyek; hogy nagy
jaink iránti hála tudata magának jogot köve-
tel és erőteljesen, forrón buzog fel; hogy az
igazi demokrácia eszméi, melyeknek egyik
legnemesebb bajnoka Kossuth, így hódítva
terjednek.

Ilyen mérvben, ilyen lelkesedéssel s ilyen
széles körben még nem emlékezett meg a
magyar nemzet Lajos napján, a turinói nagy
remetéről, mint az idén.

Hogy mit jelent ez, azt ép egy külön-
bözben magyarázhatjuk, mint a mily különbö-
zők vagyunk politikai elvekre nézve. — Ezt
a nagy különbséget mint eddig, ugy ezután
is csak a közös cél és a polgári törekvések
ugyanazon melegágya, a hazaszeretet egyen-
liti ki, de nem az eszközök, melyekkel a
célért küzdünk. — S bármennyire eltérők
legyenek utjaink, ez a távolság nem akadá-
lyozhatja meg, hogy szívből, rokonszenven,
tiszteltemben és szeretetben mi is ép oly közel
legyünk Kossuthhoz, mint azok, a kik ezt ki-
zárólag a magok kiváltságának szeretik köve-
teln. — Ha mi is Kossuthért üritjük ma
poharunkat, ha együtt kiáltjuk a tulsó tábor-
ral „Eljen Kossuth Lajos!“, e tüntetésnek
jogosultságát és őszinteségét ne vonja senki
kétségbe. — Mert mi is méltányoljuk és meg-
tudjuk becsülni, (hála istennek, hogy ezek
száma rohamosan felszaporodott,) a modern
parlamentarismus, a jogegyenlőség, a közös te-
herviselés, az alkotmányosság, a valódi de-
mokratia és szabadság ama vívmányait, mely-
eknek Kossuth, oly ékes szavu szószólója,
kiküzdöje volt; nemcsak megbecsüljük, de há-
lásak is vagyunk érte.

Debreczen város közönsége is megün-
nepli pártkülönbség nélkül Lajos napját. —
Négy daleyeselet vállalkozott az ünnepély
rendezésére. Sajnos, hogy az emberek későn
gondolkoztak arról, hogy közösen ünnepe-
ljük meg ezt a napot és minél impozánsabbul.
Pedig Debreczenből, melylyel oly szoros kap-
csolatban áll Kossuth neve, működése, mely-
hez nagy hazánkiát „kiolthatatlan emlékek
köteléke csatolja,“ ugy illett volna. De így
is sikerülni fog, hiszen sikerülnie kell a hol-
napi ünnepélynek, melynek színhelyül a esü-
törtökön este Szabó József városi főszám-
vevő elnökele alatt tanácskozott rendező
bizottság a Nagyerdőt tüzte ki.

A rendező bizottság az ünnepélyre vo-
natkozólag következő felhívást bocsátotta ki:
Kossuth Lajos névü nne-
p é l y e.

Országszerte megindult a mozgalom ha-
zánk nagyfia névünnepeinek impozansul való
megtartása céljából. — Debreczen városa is
ünnepeit üli óhaját, s hogy minden pártszíne-
zettől menten általánossá váljék e nemzeti
ünnepp, városi 4 daleyetetünk: a debreczeni
dalegylet, a keresk ifjak daleyete, — az
evang. daleyet és az iparos ifjak daleyete
lete vette kezébe a mozgalmat s együttesen
f. hó 25 én Vasárnap a nagyerdei vígadóban
társas összejövetelü névü nnepe l y t s
hazafias jótékony czeáll egybekött hang-
v e r s e n y t rendeznek, R á c z K. zenekara
és a helybeli tüzoltó g y l e t zenekara
közreműködése mellett, következő másorral:

1. „Hymnus“ Erkelől, éneklé a 4 d a l e g y l e t e g y ü t t e s e n .
2. „Bucus“ Riegertől, éneklé a d e b r e c z e n i d a l e g y l e t .
3. „Szavaltat“, előadja K o v á c s J ó z s e f u r .
4. „Nemzeti zászló“ Hubertől, éneklé a k e r e s k . i f j a k d a l e g y l e t e .
5. „Népdal egyveleg“, férfi négyesre alkalmazta B o r r o s L a j o s u r , éneklé az i p a r o s i f j a k d a l e g y l e t e .
6. „Alkalmi költemény“, írta és szavalja S z a b o l c s k a M i h á l y u r .
7. „Kossuth dal“ Lányitól, éneklé az e v a n g . d a l e g y l e t .
8. „Szózat“ Egressytől éneklé e g y ü t t e s e n a 4 d a l e g y l e t .
9. „Rákóczy induló“ Hubertől, éneklé a

d e b r e c z e n i d a l e g y l e t R á c z K á r o l y népzene-kara közreműködése mellett.

A nagyérdmü müpartoló közönségre való tekintetből célirányosnak mutatkozott, hogy hazánk nagy fia névünnepeit hazafias jótékony czélú előadással kösse össze a 4 daleyet, hogy a műienyek kielégítése mellett magának az ünnepélynek több erkölcsi sulyt köl-
csönözzön.

Meg vagyunk nyugtatva az iránt, hogy pártkülönbség nélkül sietni fog városunk s a közel vidék minden igaz polgára részt venni Kossuth Lajos névünnepeben s igyekezni fog ez ünnepélyt díszessé és magasztossá emelni.

Az ünnepély kezdete 5 ó r á k o r , a h a n g v e r s e n y k e z d e t e e s t e h é t ó r á k o r , h a n g v e r s e n y u t á n v a e s o r a , m e l y u t á n t á n c z a V i g a d ó b a n .

Belépti-díj a Vigadó előtti kerített térré személynként 10 kr., — melyből a zeneköltség fog kifizettni s így tá-
nyerzés nem lesz, — a h a n g v e r s e n y r e s z e m é l y e n k é n t 4 0 k r .

Felülfizetések a jótékony czél iránti te-
kintetből köszönettel vétetnek és nyilvánosan nyugtáztatnak. A tiszta jövedelem, ezen ün-
nepélyt rendező bizottság által fog hazafias jótékony czélú intézményekre felosztatni.

Debreczen, 1889. Augustus 23.

A Kossuth ünnepélyt rendező bizottság.

A debreczeni 48-as és függetlenségi párt Kossuth Lajos névünnepe ma, szombaton este 7 órákor, a czepléd-utcai „Kis-pipa“ vendéglő helyiségében, társas összejövetellel ün-
nepeli meg. Ennek programja a következő:
1. Megnyitó beszéd, mondja Kiss Albert ref. lelkész és orsz. gyül. képviselő, aka-
dályoztatása esetén Beke Mihály árvaszéki elnök.

2. Kossuth Lajos méltatása. Gáspár Imrétől.

3. Kossuth Lajoshoz. Költemény. Ábrá-
nyai Emiltől. Szavalja: Tóth József esküdt felügyelő.

4. A Kossuth Lajos nagy hazánkiához intézendő távirat megállapítása; előterjeszti Kertész János, pártelnök.

A vacsora alka mával ki-ki étlap szar-
int választ. Jó ételkről és italokról, pon-
tos kiszolgálatról, jó zenéről gondoskodva leend.

Ezen társas összejövetelre az elvtársak-
on s a 48/49. önnvéd-egylet n kívül ugy e
város polgársága, pártkülönbség nélkül, va-
lamint a nemes tanuló ifjuág és általában
ugy az egyesek, mint a testületek is meghi-
vatnak.

A Kossuth ünnepély belépő
jegyei holnap kaphatók lesznek Zádor Lajos,
Beke László, Szent-Királyi és Kalenda, Men-
delovics Lajos kereskedésében valamint a do-
hány főútszédben is a rendes áron.

Rendkívüli városi közgyűlés gyorsan
és közmegegyezésre határozott tegnap két
fontos ügyben: a kiégett hortobágyi lege-
rői kiszorult jószágoknak az erdősegekbe
bajtása és a debreczen-f. abonyi vasutrá pótló-
lag kert 20000 frt értékű törzsrészvény
ügyben. A gr. Dégenfeld József főispán
előnklete alatt tartott nem valami népes köz-
gyűlés Vá s á r i István felszólalása után
jóváhagyta a tanács sürgősség követelte vég-
zését, melylyel a Hortobágyról kiszorult
szarvasmarháknak a kaszálókba s azt kör-
nyező, a legeltetési tilalom alul már felsza-
badult városi erdősegekbe való bajtását aug.
22-től kezdve engedélyezte már előbb köz-
gyűlésileg megszabott feltételek mellett. —
Csávo s k y Lajos, a debreczen-f. abonyi vasut
engedélyese újabb kérelme folytán, a városi
közgyűlés minden szó nélkül elhatározta,
hogy a nevezett vasut elsőbbségi részvényeire
már korábban megszavazott 20000 frt szin-
tén törzsrészvényekre fordítottassék. Gyűlés
végén tárgysorozatán kívül S i m o n f f y
Imre kir. tan. polgármester jelentette a biz-
tagoknak, hogy K á r o l y Lajos főher-
czeg Ö f e n s e g e , királyunk Ö felségének test-
vőrcse, reménybeli trónörökös, mint a
vörö keresztylet védnökhelyettese folyó hó
29-én reggel 8 órákor — a mint már közölve
volt — városunkba érkezik, hogy a vörö-
keresztylet által a vasuti pályaudvarban
200 beteg katonára berendezett üditő állomást,
melynek felszerelése a katonai kórházban
helyezték el, valamint a város nevezetessé-
geit megtekintse. Ö f e n s e g e délután, miután
villásreggelizett, tovább utazik. Kérte tehát
a polgármester ur a biz. tagokat, hogy a fő-
herczeg megérkezésénél és elutazásánál meg-
jelenni sziveskedjenek. Azokat pedig, kiknek
házaik Várad-, Piac- és Péterfia utczán van-
nak, különösen felkéri, hogy lobogókat tüzenek
ki. Kiknek nincs zászlójuk, készíttessenek. Gyak-
ran forduló eset, melyben illik a város fellobo-
gózása és elég különös, hogy sokan a város-
tól kérnek zászlót, mikor a polgármester a
fellobogózás iránt felhívja őket. Másutt, kü-
tönösen külföldön, a háziurak ilyen alkalma-
kor versenyeznek a zászlódísz kifejtésében,
míg Debreczenben akárhany háziur van, a ki
még egyetlenegy lobogót sem készített. —
Vajha fogantatja lenne polgármester urunk
jogosult felszólalásának!

Debreczen város ismét 20000 frtot
szavazott meg a debreczen-f. abonyi
vasut törzsrészvényeire a tegnap tartott
rendkívüli közgyűlésen, mely teljesen méltá-
nyo t a az engedélyes Csávo s k y Lajos kér-
vényében felhozott indokokat s a kérvény
visszatartásával nem akart a vasut már-

már küszöbön lévő építésének megkezdését
késleltetni, vagy talán végképen elejteni. A
vasut építésének már régen folynia kellene,
de hogy nem ugy történt, ennek okát Csá-
vo s k y u g y magyarázza meg, hogy az 1,575000
frtra szabott törzsrészvényekből még mindig
fedezetlen volt 20000 frt, melyet ő siker nél-
kül kísérletet meg a vasut többi érdekeltisé-
gél elhelyezni, s így tudult legutoljára Deb-
reczen városához. Ö maga is 4600 holdas cse-
gei birtoka után 37500 frt. értékű törzsrész-
vényt jegyzett. Az építési költségeket különösen
a t. füred-poroszlói ártéren szükséges magas
feltöltés és a hazában még páratlan vasuti,
kocsi és gyalogközlekedésre tervezett t.-füredi
vashid emelte igen magasra. A vasut ügye
most már azon a ponton áll, hogy az építés
bármely órában megkezdhető, a miniszterium
és az engedélyes között felmerült differen-
tiák kiegyenlítették, a hid terve készen, az
építési vállalkozóval a szerződés megkötve.
Csak a 20000 frt legyen jegyezve. Amely órában
— szól a kérvény — ő (Csávo s k y) értesít-
tetik a város újabb hozzájárulásáról, a követ-
kező órában tudatja az építés megkezdését.

A jog- és pénzügyi bizottság, ugyszinte a
tanács is javasolták, hogy a vasut törzsrész-
vényeire már megszavazott 160000 frton kívül
az elsőbbségi részvényekre aláírt 20000 frt
szintén törzsrészvényekre fordítottassék s ez is
a vasut megnyitásakor szolgáltatassék ki Csá-
vo s k y n a k . Ezen újabb hozzájárulás által a
már szintén megállapított törlesztési tervezet
nem szenved semmi változást. A közgyűlés
egyhangulag elfogadta a tanács előterjeszté-
sét. Ezek után reményeljük, hogy Csávo s k y
ur nem fog újabb okot találni e nagyfontos-
ságu vasut építése megkezdését tovább is huzni
halogatni.

Hymen. Városunkban sokak által is-
mert s szeretett fiatal barátunk S a r k a d y
György ügyvédjelölt, jelenleg nagybecskerei
törvényszéki jegyző f. augusztus 12-én váltott
jegyet Nagy-Becskerek város egyik kiváló
szépességi és műveltségű hölgyével N é d i t s
Mariskával, Nédits János városi főkapitány
leányával. A jegyváltási ünnepély Török-Bec-
csén ment véghez főt. Szentkirály J. n ő r o m .
cath. plébánus, m. tud. acad. tag és egyet-mi
tanár, a menyasszony nagybátyja, vendégsze-
rető házánál igen számos fouri vendég jelen-
létében; növelte az ünnepély fényét az is,
hogy a házi gazda is két havi külföldi utjá-
ból hazaérkezve, az nap tartotta 25 éves írói
jubil-umát; harmadik oldalról pedig ugyan-
azon nap az egyházná is Sz.-Klára tisztele-
tére bucsujárás volt. — Tartós boldogságot
kívánunk magunk részéről s jelezzük ösmerő-
sei örömet.

Szarvasmarhák az erdősegekben és ka-
szálókban. A het k óta urakodó forró szá-
razság leperzselt a hortobágyi legelőt s a
tanács szükségét látta, hogy a városi közgyű-
lés utólagos jóváhagyása reményében, sürgő-
sen a kaszálókban és a tilalom alul felsza-
badult szomszédos városi erdőben adjon le-
gelőt az éhségtől kínzott jószágoknak. —
Ezen tanácsvégeztést már szerdai számunkban
közöltük. A tegnap tartott városi közgyűlés
a tanács intézkedését jóvá hagyta. —
V á s á r i István biz. tagnak e tárgynál tett
kérdésére felvilágosításul adatott, hogy a Hor-
tobágyon lépfene miatt lezárolt szarvasmar-
hák a zár alul bizonyos feltételek mellett
(ezeket is közöltük esőtörtők számunkban)
feloldattak. Ugyancsak V á s á r i István kér-
dést intézett az iránt, hogy azon erdőrészekbe,
melyek már 12—15 év óta tilalom alatt van-
nak (szerinte csupán a Halápon 4—5 ezer hold
ilyen erdő van) ebben az inséges időben a
gazdák nem hajthatják-e be jószágait? Ö
ohajtaná, hogy a felszabadítás végett az ilyen
erdőreszek megvizgáltatnának. — Gr. Dé-
g e n f e l d József főispán felvilágosításul
adta, hogy a 15 éven alul tilalmas vágások
a miniszteri utasítás szerint csak a közigaz-
gatási bizottság erdészeti albizottsága véle-
ménye és engedélye alapján nyithatók meg.
E felől tehát a városi közgyűlés nem illet-
kes határozni. Az illető kaszálóbirtokosok
folyamodjanak az erdészeti albizottsághoz. Itt
mást tenni nem lehet. — S i m o n f f y is ha-
sonló értelemben szólott, s felemlítette, hogy
a város a múlt évben is egy csekély erdei
kihágását 900 frt bírsággal sújtattott a mi-
niszter által, s alig lehetett azt 100 frtra
leszállíttatni. — Az erdészeti albizottsághoz
már van beadva két kérvény. — Ezzel ez a
vita véget ért.

Halálozások. Kaptuk a következő gyász-
jelentéseket: A fájdalom lesújtó érzetével
értesítjük rokonainkat és ismerőseinket imá-
dott édes anyáknak, anyósunknak illetve
testvérünknek Ö z . BRUNNER JOZSEFNE
szül. Virágh Rózának, életének 70 dik évében
tiz napi súlyos betegség után f. é. augusztus
19-én Tisza-Polgáron történt váratlan elhun-
táról. Gyermekei: József, neje Wiener Hanni
és gyermekeik, Hanni, férje Hemley Dávid és
gyermekük, veje Schwarz Ferencz és gyer-
mekei Mari, Berta férje Nuszbaum Márton
és gyermekök. Testvérei: Weisz Mártonné
született Virágh Borbála, öz. Weisz Mó-
zesné született Virágh Katalin. — A másik
pedig a következő: Schwartz Károly mint férj;
Róth Mór és neje Valatin Pepi, szülék, test-
vérei: Dr. Csillag és neje Hauszner Hanni,
Róth Jakab, Róth Pál és neje Hauszner Teréz,
Róth Julia és férje Weisz Herman és gyer-
meke: Róth Eszter és férje Krausz Dezső
és gyermekei; Róth Piroška és férje Licht-
mann Márton a többi rokonok nevében is bá-
natos szívvel tudatják a jó feleségnek, gyer-
meknek, testvérnek néhai R ó t h R ó z a ,

SCHWARTZ KAROLYNÉNAK élete 38-ik boldog házassága 12-ik évében hat napi betegség után történt elhunytát. A megboldogultnak földi részei folyó hó 25. délután 3 órakor fognak a helybeli izr. sirkertbe örök nyugalomra tetetni. Debreczen, 1889. aug. 24. é. Aldás emlékére!

Zongora tanítás. Özv. Pös Gyuláné akár háznál, akár házon kívül zongora lecke ad, alapos oktatás biztosítása mellett, melyre nézve a n. é. közönség szíves pártfogását kéri. Értekezhetni a szerkesztőségben és Csáthy Károly ur könyvkereskedésében.

Elvesztett 22-23-án éjjel egy ezüst ancer-remonoir-óra, lapos, kötött lánccsal együtt, melynek végén egy régi 33 kros ezüst tallér volt, a Széchenyi utca (vásártér) végétől a színházig terjedő úton. A szíves megtalálól jutalomban részesül a szerkesztőségben.

Francia órák. Egy művelt uricsalád nő tagja, ki a magyar, német és francia nyelvet szóban és írásban a tökéletesen bírja, hajlandó, jutányos feltételek mellett, urj családok fiú és leánygyermekének a francia nyelvben alapos tanítást adni. Czim megtudható a lap kiadóhivatalában.

Lapunk mai számához mellékelve kapják t. olvasóink Tóth Gyula vaskereskedő cég aratógépekről szóló hirdetését.

Kwizda közsvény folyadéka

Évek hosszu során kipróbált házi-szer közsvény, rheuma és idegbántalmak ellen.

Csak akkor való ha az itt látható védjeggyel ellátva van, kapható az ország minden gyógyszerházában.

Egy üveg 1 frt. o. é.

Naponta postai szétküldés : Kwizda Ferencz János, oszt. cs. k. és román királyi állatszerek udvari szállító korneuburgi körgyógyászatiára által.

A „Kossuth-nóta.”

— Visszaemlékezés. —

Hol a hazában csak magyarul zeng, megünneplik a nagy Lajos napot.

Fel fog hangzani a Kossuth-nóta, ez a gyönyörű melodiája ének még szobor költészetével és azok, akik énekelik, nem tudják a költeményt egészen, nem tudják azt, hogy míg a vers maga az önművelmi harc lezajlása után keletkezett, a dallam már 1849-ben vagy ta árn már 1848-ban megvolt, mivel Erdélyi János lépdagijteményében nem foglaltatik sehoh az a vers, amelyre a dallam készült.

A békésvárosi nemzetőrök 1849-ben amott jártak Temesvár felé. Aradmegyében és a Bánátságban és amikor visszatértek, egy gyönyörű dalt hoztak magukkal.

Ez a dal 1849-ben hangzott fel először a verse ez volt :

Megfogom az ekeszarvát,
Felszántom a kertem alját,
Vetek bele tiszta buzát,
Hadd teremjen bazarózsát.
Hajsz úkreim, hajsz!

Ha magát a verset figyelemmel olvassa az ember, föleg mikor a bazsarózsával a bánáti buzának pirosságára cselez, el kell ismerünk, hogy valóban bánáti termék az, ahol a háztelek végében, a kert alján nyulik a szántóföld és mivel a békési buza azon időben a kipergés előtti learatás miatt sápadt volt és mivel a békésmegyeyi tekek nem olyan módon vannak kiszakítva, hogy a kertek alját mint buzatermő földet lehetne használni, mint hogy a szántóföldek jobbára a község körül, de nem a községben fekszenek, ez a vers Békésmegyében nem keletkezett.

A Kossuth-nóta szerencsés választás volt a szöveghez, melynek versszakait az ötvenes években Vajda János által szerkesztett „Növillág” című lapból ismertem meg.

A Kossuth-nóta verse ez:

Kossuth Lajos azt izente,
Elfogyott a regementje,
Ha még egyszer azt izeni,
Mindnyájunknak el kell menni.
Eljen a haza!

Kossuth Lajos nagy bujába
Leül a tenger partjára,
Ráborul a koronára,
Hol van a sok katonája?
Eljen a haza!

Esik eső karikára
Kossuth Lajos kalapjára,
Valahány cepp esik rája,
Annyj áldás szálljon rája.
Eljen a haza!

Ezen a három versszakon kívül még egy negyediket is szoktak dalolni, a mi azonban sem a dallam szépségével, sem a fentebbi három versszak magasztosságával össze nem egyeztethető.

Kossuth Lajos írdeák,
Nem kell neki gyertyavilág,
Megírja ő a levelet,
A ragyogó csillag mellett.
Eljen a haza!

Ez a versszak határozottan más költeménynek egyik kiszakított versszaka és abban az időben keletkezett, amikor Kossuth olyan sok levelet írogatott Magyarországra.

A Kossuth-nóta három versszaka különböző időben keletkezett.

A második versszaknak kellene elsőnek lenni; mikor még azt hitte a magyar nép, hogy Kossuth a koronát kivitte, a második versszak akkor keletkezett. A vers Kossuthot a tenger partján találja nagy búbanatában, épen mintha a Rákóczy korszak nagy alakja. Mikés szólalna meg, csak hogy a korona akkor nem volt Rákóczy birtokában, míg Kossuth kezében tartotta azt. A korona, mint Magyar ország nemes jelvénye van feltüntetve a versben, hiszen a Kossuth-nóta nagy alakja hazatálna lett, csakis a korona maradt meg, amire ráborul mint a szomorú fűz a sirra és felsohajt, hogy hol van a sok katonája.

Az első versnek kellene a másodiknak lenni, amiben a nemzet nyilatkozik, hogy ha Kossuth Lajos még egyszer azt izeni, hogy a regementje elfogyott, hát mindnyájunknak oda kell állani a sorba, a minthogy oda állunk.

Es ez nyilatkozat a nemzeti erő nyilvánulása, mert habár Kossuthnak elfogyott is a regementje, de itt vagyunk mi, kiállunk a bázár sorokozva, de megvárjuk az ő izenét, mert nála van a korona, az a korona pedig szent jelvény, a haza jelvénye, jelképe, symboluma.

A harmadik versszak egyszerű áldás. Kossuth nem teszi fejére a koronát, kaplap van a fején, természetes, hogy a koronát megtalálták Orsovánál, jól, rosszul, úgy ahogy, elhitte a nép, hogy az igazi korona az, hanem egy való, az, hogy népünk soha sem hitte azt, miszerint Kossuth a hazának szent symbolumát, a koronát, a fejére tette, avagy fejére tenni akarta volna.

Hitte azt, hogy megfogja szabadítani az igától, hogy a haza fel fog virulni még és ebben a nemzeti erőnek is Kossuth Lajosnak lesz a legnagyobb érdeme, benne van ez a Kossuth-nótában, is de Kossuthot mindig olyan magasztosan önzetlen embernek hitte, a ki jutalomra nem vágyott soha.

A nép mindig és mindenütt önzetlenséget követel, jutalomról nem tud, nem akar tudni semmit, amint ő maga önzetlennül kél a haza védelmére, úgy követeli, hogy történetének legmagasabb alakjai is önzetlenek legyenek, különben a népköltészet sovány magasztalást ig-r.

Ezen előadottakból is az tűnik ki, hogy hibát követnek el azok, kik a Kossuth-nóta három versszakát még többel akarják elosztítani, mert az a három versszak egy tömör egészet képez, még a jutalom is, az erköcsi elégtétel is meg van benne, a mikor a nemzet megáldja őt az áldások legnemesebbjével.

„Sz—g.”

UNARNOK.

Különös történet.

— Tudják, uraim, — így szölt a nyugalmazzott Mosen szalonjában egy fiatal író, a ki visszavonulva az általános társalgástól, egy könyvben lapozgatott volt — tudják, mit állít ennek a könyvnek a szerzője? — Nos? — kérdé a szép Jolánta grófné. — Hogy mi többé-kevésbbé bolondok vagyunk.

— Ah, ez sok!

— Vagyis, hogy egyetlen modern embernek sincs jogában, azt állítani, hogy ő nem az.

— Legkevésbé a szerzőnek, — volt a válasz.

— Oh, az egy nagyon szelemes ember!

— Mi a czime annak a könyvnek?

— „L'Inconnu” (Az ismeretlen) a szerző.

Hervieux Pál. Az ismeretlen szerint egy vónal az, a mely a józan ész az örülléstől elváasztja. Egyetlen művelt ember sem állíthatja teljes bizonyossággal magáról, hogy ezt a batárvonalat tul nem lépte.

— Ez ostobaság! — jegyezte meg Werner dr. az orvos — mert a milyen bizonyos vagyok abban, hogy a tudómnak semmi baja, éppen olyan bizonyosan merem állítani, hogy az agyműködés em rendes.

Ekkor a kicsi emberke valahonnan a szöglet fauteuiléből így szölt:

— Bocsánatot, doktor ur, de ellene mondok. Ön a saját nézete szerint itél s a tudományok mai színvonalának alapján. Itélhet a tüdejéről, de az agya működéséről bajosan.

Én Hervieux urnak adok igazat, ha azt állítja, hogy ebben a mi idöges korszakunkban vannak roppant szelemes emberek, a kiket a közönség s épgondolkozásu ember mégis félbolondnak kell, hogy tartson, legalább is olyan pillanatokban, a mikor idöges természetük tul viszi őket az értelem rendes határain.

Kívánja, hogy példával szolgáljak? A szinpadon kapom meg a példát a leghamarosabban. Leufeld például nagyon szelemes ember volt, mégis beszélik róla, hogy egy este nagy tetszés között végig játszott Learje után nagyon szerény vacsorával várta a neje. Hát ő recsegő, méltóságos léptekkel sétálja körül az asztalt, összehuzza a szemöldökeit s nagy hirtelen fogja a terítéket és minden ételestől kihajítja az ablakon, mondván: „Hát egy királynak való étel ez?” Szerépének hatása volt ez.

— Én is emlékszem egy különös történetre, — szölt egy idösebb ur, a kinek külseje nem igen volt kedvező. Nyugalmozott orosz ezredes, széles vállakkal, nehézkes mozulatokkal. Arczán csak a szájs a homlok volt türehtő. A történetére azonban mégis kíváncsi volt mindenki.

Tizenöt év előtt egy szmolenszki ezrednél szolgáltam mint őrnagy. Ezredesem Petrovics Miklós volt, legjobb barátom. A fejét Plevna alatt egy kartácsforgács érte s ennek következtében halálos lázba esett és csak csuda mentette meg a bizonyosnak jósolt haláltól. A városkában kalandosnál-kalandosabb regéket tudtak az ezredesről, a ki alapjában a legderekább, a legkötelelességűdőbb s alattvalói iránt ritka humánus ember volt. Egy este az ezredes a kormányzóhoz volt hivatalos, a ki nem rég nősült; szép, fiatal nőt vett feleségül. Az ezredesé volt az estélyen a harmadik négyes. A négyes alatt panaszkodott, hogy mily kevés érdekléssel viseltetik férje a színházak és bálok gyönyörűségei iránt. „Én csakugyan nem tudom elképzelni, választott az ezredes a legkomolyabb arczal, hogy volt ön képes egy ilyen vén bolondhoz menni feleségül.

— Nehány nap mulva ünnepélyes gyakorlatra vonultunk ki a Pétervárról jött tábornok tisztel-tére. A tábornok megjegyezte az ezredes előtt, hogy az orosz tüzérség milyen silány, mennyire nem áll azon a színvonalon, a melyen a többi orosz fegyvernemek.

— Ennek az az oka, hogy nálunk az ostobák csinálnak csak karriéret.

— Hogy érti ezt? — kérdé a tábornok.

— Hogy kevés olyan tábornokunk van, a kik ostobák ne volnának, mint a birka!

— Reménylen, én kivétel vagyok? — szölt mosolygva a tábornok.

— Nincs szerencsém, közelebből ismerni méltóságodat.

Semmi kétség, ezredesünk megzavarodott. Mániája volt, mindenkinek arczába vágni az igazságot.

Három hét mulva az örültek házába akarták szállítani. Engem rendeltek ki a kíséretére. Nyitott szánon utaztunk. Az ezredes beszélgetett s feltűnő módon tudakozódott egészségem felöl. A távolban látszott az örültek háza.

— No, ne félj, — s a távolban látszó épületekre mutatott — ott jó dolgod lesz, meggyógyulsz.

Szivarra gyujtott, vastag csomókban fuja a füstöt, s nyugodt volt, mintha csak holmi kéjutazásról volna szó.

Mi történt ezalatt a beteg lelkében? A tábornok közölte velem, hogy idegbajának gyógyítását vált ezélszerítvé, s jól teszi, ha fölkeresi a nevezett intézetet. Ő azonban nagyon jól tudta, hogy az az intézet az örültek háza. S mégis milyen gondolatlan volt! S milyen föltűnő módon tudakozódott egészségi állapotom feöl. Mi lesz ebből?

Beértünk az örültek házába. Az ezredes kiugrott a szánból s belépett. En a kocsiállal rendelkeztem ezalatt. Ő az igazgatónak sugott valamit. Mind a hárman a vendégszobába léptünk, a hol egy koros lilafőkötös hölgy fogadott, az igazgató anyósa, Marsa Joanowna.

Az igazgató fiatal ember volt s csak egy év előtt vette át az intézet vezetését. Iju neje három nap előtt szülte az első gyermekét s így helyette anyja fogadta a látogatókat. 45 éves hölgy, a ki aligha adott föl még minden reményt, hogy férjhez mehessen. Helyre kicsi bajusz pelyhedezett a felső ajkán s idörol-idöre tubakolt is. Az ezredest mintha lát érte volna, mintha elbájolta volna a lilaszínfőkötös hölgy. Udvarolni kezdett neki s kezét csókolt annyi gyöngédséggel, hogy az bámulatos volt. Egyszer észrevett-m, hogy az ezredes valamit sug az igazgatónak, s utána nagyon különösen néztem reám.

Később a tárgyra tértünk. Halkan mondtam az igazgatónak:

— Szegény ezredesünk! De hiszen csakhamar jobban lesz.

Az igazgató gyanusan vizsgált és mosolygott.

— Söt azt hiszem, önnek sem fog ártani ha egy kis ideig itt marad.

— Nekem? nem értom.

— Szabad kérnem!

Az ütöremet akarta megvizsgálni.

— Csak nem hiszi, hogy én is beteg vagyok?

— Az ezredes ur állítása szerint igen.

Nincs önnek írásbeli igazolványa?

— Nincs. A tábornok bizott önben, hogy megfogja különböztetni tudni a józanat a bolondtól.

— Hm! különös. Két ember jön az intézetembe s mind a kettő azt állítja a másiktól, hogy az a bolond.

Rögtön tisztába jövünk.

— Hogy-hogy?

— Lovas embert küldök a városba. Ad-dig is kérem, sziveskedjék nyugton lenni.

Leheveredtem egy divánra és kacagtam.

Fáradt voltam s elaludtam. Egy óra mulva beállít hozzám az igazgató:

— Őrnagy ur, bocsánat!

— Nos. A lovas még nem térhetett vissza.

— Nem, de már bizonyos vagyok, ki az örült.

— Hogyan?

— Az ezredes éppen az imént egész komolyan házassági ajánlatot tett az anyósomnak. Ennél nem kell több bizonyíték.

(Francziából.)

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos:

Vértesi Arnold.

Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

A homokkertben közvetlen a vasut mellett egy kényelmes urilakkal ellátott

szülő bérbe kiadó,

az épület egész éven át lakható, van hozzá külön álló jistálló is több évekre igen előnyös árban kiadó.

Értekezhetni

Bornyász József,

nagy-várad-utczai üzletében.

KASZANYITZKI ENDRE

előbb
Kuhinka István K.
üveg, porcellán, lámpa és háztartási cikkek raktára
DEBRECZENBEN.

ajánlja pontos kiszolgálást és gyári árak mellett az őszi és téli idényre ujjonnan érkezett és nagyválasztékkal berendezett

Ditmar
és
Brünnert-féle
a legjobbnak elismert gyártmányu,
salon, függő
és
asztali
petroleum lámpáit s minden hozzá tartozó cikkek nagy raktárát.
Tisztelettel
Kaszanyitzky Endre.
Képes árjegyzékek kívánatra bérmentve.

ÉRTESÍTÉS.

A házulajdonos és építész urakat

van szerencsém értesíteni, miszerint a Szliács melletti első magyar agyagáru és kályhagyár

PORCELLÁN-és majolika kályhákból

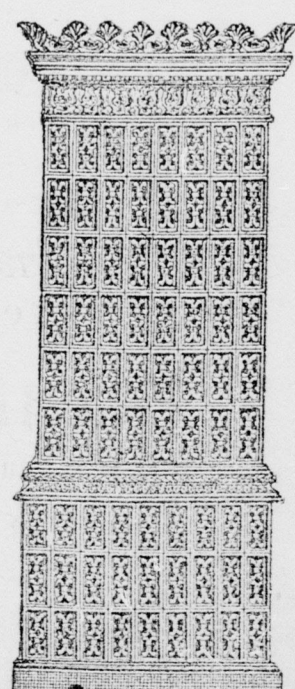
nálam egy mintaraktárt létesített és gyártmányainak eladásával engem bizott meg.

Ezen gyár készít saját kályháihoz egy szabadalomra bejelentett csatorna rendszerit

kályha betétet,

mely minden eddigi melegítő rendszert felülmu, a fűtőanyag fogyasztását a lehető legkisebbre csökkenti és a légszerére vonatkozó kívánalnak eddig még el nem ért mértékben megfelel.

Mintakönyv és költségvetéssel készséggel szolgál

SESZTINA LAJOS

DEBRECZENBEN.

Henneberg's
 „Monopolseide“
 ist das Beste!
 Nur direct.

Az összes orvostudományok tudora
Dr. Tihanyi Sámuel
 kezeli mindennemű
 száj és fogbajokat,
 odvas fogakat

ajdalom nélkül (érezketlenítés által) távoli-
 el; fogakat töm porcellán, ezüst-, arany-
 nyal, s egy állandóan alkalmazott (amerikát
 ban képzett) fogtechnikus segítségével a leg-
 czélseztűbb
 műfog betéteket eszközöli.
 Rendelő órák reggel 8-9-ig,
 délután 2-5-ig.

K W I Z D A

kornenburgi állat-táp pora

lovak, szarvasmarhák és juhok-
 nak, csak akkor valódi, ha az
 itt látható védjeggyel el van
 látva. Kapható az ország minden gyógy-
 szertárában.

Egy kis scatulya 35 kr. egy nagy
 scatulya 70 kr.

Naponta postai szétküldés: Kwizda
 Ferencz János, oszt. cs. k. és román
 királyi állatszerék udvari szállító kornen-
 burgi körgyógyosztára által.

3408. tk.
 1889.

**Árverési hirdetményi ki-
 vonat.**

A h.-bűszörményi kir. járásbíróság,
 mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi,
 hogy Berger Johanna végrehajthatónak
 B. Szabó Gábor, végrehajtást szenvedő
 elleni 300 frt tölke követelés és járuléka
 iránti végrehajtási ügyében a debreczeni
 kir. törvényszék (a h.-bűszörményi kir.
 járásbíróság területénlevő és a h.-bűször-
 ményi 1445. sz. tjkönyvben foglalt A. I.
 1535. hrszám alatti 1545. népsorszámu
 ház és udvarból álló ingatlanra 600 frt
 ugyanazon tjkönyvben foglalt A. I. 4193,
 6428. 6543, 10339, 12134, 12129,
 16947, 19412, 19614, 19619 és 20248
 hrszám alatt ingatlanoknak végrehajtást
 szenvedő B. Szabó Gábor nevében álló 1/12 ré-
 részére 84 frt 50 kr. a h.-bűszörményi
 6995. sz. tjkvben foglalt A + 1536, hrsza,
 1546. népsorszámu ház és udvarból álló
 ingatlanra 600 frt kikiáltási árban
 az árverést elrendelte és hogy a fennebb
 megjelölt ingatlanok az 1889. évi szeptem-
 ber hó 17. napján délelőtt 9 órakor
 ezen kir. bíróság telekkönyvi helyiségé-
 ben megtartandó nyilvános árverésen a
 megállapított kikiáltási áron alól is elad-
 tatni fognak.

Árverezni szándékozó k
 tartoznak az ingatlanok becsárá-
 nak 10%-át vagyis 60 frt, 8 frt 45 kr.
 és 60 frtot készpénzben, vagy az 1881.
 LX. t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal
 számított és az 1881. évi nov. hó 1-én
 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri
 rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes
 értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni,
 vagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a ér-
 telmében a bánatpénznek a bíróságnál
 előleges elhelyezéséről kiállított szabály-
 szerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt H.-Bűszörményben a kir. já-
 rásbíróság telekkönyvi osztályánál 1889.
 évi június hó 29. napján.

Deák,

kir. aljárásbíró.

Egy vidéki jóforgalmu fűszer-, fes-
 ték-, vas- és vegyes-áru kereskedésben,
 egy jó házból való fiu, ki 3 gymnasiumi
 vagy 3 reál osztályt végzett,

tanulóul felvétettk.

Értekezhetoi **DROPPA J.** ur keres-
 kedésében Debreczenben.

Lanolin kentejszappan.

A legújabb kutatások szerint ezen szap-
 pan börtisztatálanságok, u. m. szeplő, arc-
 folt, arczveresség, bőrküteg, bíbires stb.
 ellen meglepő eredményű és a bőrnek szelid,
 hófehér színt kölcsönöz. Kapható drbonként
 45 krért **BAUM MIKSÁNÁL.**

Ócska építkezési felszerelések

mint ajtók, ablakok, vasablaktáblák, nagy
 vas pinczeajtó, fenvilágotók stb. olcsó
 árban eladatnak.

Hatvan-utca 1579. szám.

„Zacherlin“

A legkitűnőbb szer
 minden rovar ellen.

E kiválasztott különlegesség meglepő erő-
 vel és gyorsasággal megsemmisít minden kár-
 tékony férget lakásokban, konyhákban épen
 úgy, miként házi állatainkon, istállóknban s nö-
 vényeken, üvegházak és kertekben. Valódi
 minőségben eredeti üvegekben névalírással és

védjeggyel kapható. A mi laza papirosban adatik, az sohasem „Zacherl“ különlegesség.

Valódi minőségben kapható:

Debreczenben:

Csanak József,
 Deutch Albert,
 Szabó S.
 Göttl Nándor gyógyszer.
 Dr. Rothsohnek gyógyszer.
 Varga L.
 Gaszner K.
 Ganofsky L.
 Dömök B.
 André K.
 Veidner J.
 Tóth Béla,

Hegedüs R.
 Kohn H.
 Benedek A.
 Pozsgai Antal,
 Szent-Királyi és Kalenda,
 Trocsányi Ferencz,

Ér-Diószegen:
 Mezey Albert.

Ér-Endréden:
 Geszterédy K. Ferencz.

Ér-Mihály-Falván:
 Lévy Vincez.

Hajdu-Nánáson:
 Slachta János.

Nagy-Kállón:
 Nagy Károly.

Nagy-Károlyban:
 Nonn János,

Bertalan Kerekes.
 Jakab Kaufmann.

Püspök-Ladányon:
 L. Mogyorósy jun. & Com.

Székelyhidon:
 Tuayogh Lajos.

Szoboszlón:
 K örner Béla.

Raktárak Magyarországon más városokban is vannak, a hol Zacherlin falragaszok vannak kitéve.

Tóth Gyula

vaskereskedő cég, **DEBRECZEN**, városháza épület,
 ajánl dus választékban kitűnő minőségben és legjutányosabb
 árak mellett:

öntött vaskályhákat
 fa és szabályozható szén és koksztűtésre, egyszerűtől a legza-
 dagabbik kivitelben,

öntött vas és lemez takarék konyhákat,
 Tizedes-, egyensúly-, bási-, kalmár- és rud-
m é r l e g e k e t
 jótállás mellett,

zománcozott öntött vasedényeket,
 zománcozott kék és márványozott lemez edényeket jótállással,

acél szerszámokat
 minden iparághoz, beltöldi, német és valódi francia gyártmányban,
 minden darab jótállás mellett

épület es butorvasalásokat,
 valódi stíriai szekér- és kocsi-tengelyeket,
 első minőségű rudvasakat és lemezeket,
 „Alpine“ féle
 stíriai huzalokat és huzalszegeket,
 úgy mint a vasárak szakmába vágó összes cikkeket.

A Mc. Cormick aratógép képvisellete

1885-iki magyar orszáms kiállításán első díj

relések
blák, nagy
stb. olcsó

Fényes győzelme

a **McCormick** aratógépeknek, kévekötő-készülékkel és a nélkül.

Szajol Szolnok mellett

1889. július 4-7.

két első díj.

1885-iki magyar országos kiállításnál első díjat, nagy arany érmet nyert Wood, Deering, Hornsby gépek ellenében.

A magyar országos gazdasági egyesület és a szolnoki gazdasági egyesület által rendezett és gróf Szapáry Gyula földmívelési minister ur ő nagyméltósága jelenlétében, gróf Almásy Kálmán szajoli birtokán megtartott nagy nemzetközi aratóversenyen, melyen következő aratógépek vettek részt:

McCORMICK aczélrámás „Daisy“	aratógép kévekötővel,
Walter & Wood	„ marokrakóval,
„ „ „ „New Reaper“	„ kévekötővel,
„ „ „ „New Light Reaper“	„ marokrakóval,
Massey Manufactory Co.	„ kévekötővel,
Harrison McGregor „Albion“	„ marokrakóval,
Hofherr & Schrantz „Favorita“	„ „

a **McCormick** aratógépek a két első díjjal lettek kitüntetve s ezen mezei próba a következő eredményt szolgáltatta:

Aratógépek kévekötővel:

McCORMICK , első díj,	arany érem,
WOOD második „	ezüst „
MASSEY harmadik „	bronz „

Aratógépek marokrakóval:

McCORMICK , „Daisy“ első díj,	arany érem,
WOOD „New Reaper“ második „	ezüst „
HARRISON McGREGOR „Albion“ harmadik „	bronz „

és itt ismét bebizonyult, hogy a **McCormick Harvesting Machine Company** aratógépeit teljes joggal nevezik

legjobbakknak a világon,

s erős voltak, könnyű járásuk, szolid s egyszerű szerkezetüknél fogva (a kévekötőkészülék csak 7 darab) legalkalmasabbak az itteni viszonyokhoz.

Képviseleve:

TÓTH GYULA által **DEBRECZENBEN.**

Magyarországban 1886 óta már 600 darab működik. Számos elismerő nyilatkozat betekintésül rendelkezésre áll.